

[Møltchior]

nogle pegefingre om tilstande, som vi ved findes meget værre i andre lande, som vi anerkender og har ganske tætte relationer til.

Når ministeren senere siger, at heller ikke – nærmest i betydningen »end ikke« – Sydafrika har gjort tegn til at ville anerkende regeringen, når den nu tiltræder, formentlig i løbet af et par uger, så vil jeg nok tillade mig at formene, at det skyldes noget andre, altså modsatte, motiver, at netop Sydafrika ikke tager skridt til en sådan anerkendelse. Det kan derfor ikke sammenholdes med de motiver, vi eller vore allierede måtte have.

Udenrigsministeren gør ganske naturligt et vist nummer ud af Storbritanniens og USAs holdning, og det kan jeg selvfølgelig ikke være helt uenig i. Ikke desto mindre vil jeg nok have lov til at sige, at den trontale, som er blevet holdt i dag i London, netop er blevet holdt på et tidspunkt, hvor der har fundet vagtskifte sted i England, og hvor altså en række problemer, herunder også dette, er under omvurdering, delvis smertelig omvurdering, og derfor kunne man vel egentlig ikke vente noget andet derfra i dag i denne fase. England har også, som udenrigsministeren selv nævnte, et specielt hensyn at tage til Commonwealth, og endelig har England vel et vist ambivalent forhold til hr. Ian Smith. Derfor føler jeg ikke, at vi i dette stykke skal være i samme båd som England. Eller rettere sagt: England er vel nok noget inhabilt, og det er nok væsentligt. Med al Englands forståelse og viden om afrikanske forhold og om rhodesiske forhold er det nok snarere England, der skal lytte til os i dette stykke, end omvendt.

Udenrigsministeren vil gerne være med til at bringe alle parter sammen – det vil vi altid gerne, og hvem kunne egentlig stemme imod noget sådant? – men spørgsmålet er vel, hvor længe man bør vente på forhandlingspartnere, der ikke ønsker at indfinde sig ved forhandlingsbordet. Vi har haft en lignende situation og har det i Mellemøsten, hvor vi gerne søger det altomfattende og ikke rigtig kan mande os op til at være glade, til at bakke op bag det omfattende. Jeg må på ny minde om, at det bedste meget ofte er det godes fjende, og at vi må lære at leve med – og også pragmatisk som regel gør det i vor udenrigspolitik, både i Europa og i verden i øvrigt – at leve med gode løsninger, som er gode skridt på vej til endnu bedre løsninger.

Udenrigsministeren taler om, at der ikke må ske det, at Vesten mister troværdighed i Afrika, og det kan jeg da være helt enig med udenrigsministeren i, men mener udenrigsministeren ikke, at der vil være uoverskuelig risiko for netop at miste troværdighed, hvis vi på bare lidt længere sigt vil negligere de frieste valg, der overhovedet har fundet sted i Afrika til dato? Hvis vi ville lade, som om intet nyt er sket i denne forbindelse, hvis ikke vi ville bakke det op, hvordan ville så troværdigheden i alle vore smukke udtalelser og resolutioner, som vi stemmer for, blive opfattet i Afrika og andre steder?

Endelig skal jeg kommentere udenrigsministerens redegørelse med hensyn til, at FN-medlemslandene er folkeretligt forpligtet til at opretholde sanktionerne, indtil FNs sikkerhedsråd måtte træffe beslutning om deres ophævelse. Det hindrer givetvis ikke, at Danmark over for sine naturlige partnere i forskellige sammenhænge kan udføre et bevidst arbejde for at få en ændring tilvejebragt, også i De Forenede Nationers sikkerhedsråd.

Måtte jeg sammenfattende minde om, at i hvert fald den nuværende udenrigsministers forgænger, dette folketings høje formand, gang på gang stærkt har pointeret sloganet, mottoet: »afrikanske løsninger for Afrika«. Vi står her over for en absolut afrikansk løsning. Der er heller ikke noget i ministerens redegørelse, trods alle hans betæneligheder og indvendinger, som tyder på, at han ikke skulle være af den formening. Jeg kan være enig i, at der er talrige hensyn, dansk udenrigspolitik på dette område har at tage – hensyn til allierede, hensyn til afrikanske stater, hensyn til egne interesser – og derfor er det ikke forespørgernes hensigt, heller ikke i det skjulte, med denne debat at søge at presse den danske regering til en enegang. Det forestiller vi os ikke kan lade sig gøre eller bør lade sig gøre. Men det hindrer ikke, at vi kan arbejde konkret og bevidst i en bestemt retning.

Det er min opfattelse – og jeg tror her, jeg dækker samtlige tre forespørgerpartier og forhåbentlig mange andre i dette ting – at historiens hjul er drejet et vigtigt stykke. For ganske få år siden ville vi have anset en overgang som den, vi nu har overværet, for at være en sangvinsk umulighed. Ikke desto mindre er der på ny sket ikke så lidt af et mirakel for vore øjne. Ting har udviklet sig